

Kaj pravi čehoslovaška vlada o nemških predlogih. Češka se ne poda pod nobenim pogojem

London, 29. septembra. Čehoslovaški poslanik v Londonu je včeraj izročil sledečo noto angleškemu ministrskemu predsedniku: Čehoslovaški narod je tekom zadnjih dni pokazal nenavadno disciplino in samozatajevanje in to navzlic brutalni kampanji, ki se je vršila v nemškem časopisju napram češkemu narodu.

Angleška kot francoska vlada dobro vesti, da smo se podali, da si neradi, pritisku, ki je bil izvajen nad nami in smo privolili, da se gotovi deli čehoslovaške republike priključijo k Nemčiji.

Naredili smo to pod vtisom, ker smo imeli zaupanje v angleško in francosko vlado in smo bili mnjenja, da bosta francoska in angleška vlada prevzeli odgovornost za naše meje. Toda medtem se je brutalna nemška kampanja nadaljevala.

Toda med tem smo dobili noto francoske kot angleške vlade, da niti prva niti slednja ne prevza-

me odgovornosti glede naše mobilizacije. Toda naša nova vlada pod generalom Sirovi je izjavila, da prevzame odgovornost za vse dogodke, ki bodo sledili nastopu čehoslovaške vlade.

Kar zahteva vlada g. Hitlerja od nas pomeni narodni samomor za nas. Naša narodna kot ekonomska neodvisnost bi avtomatično zginita, ako bi sprejeli zapovedi kot jih je predlagal nam Hitler.

Čehoslovaška vlada torej slovesno izjavlja, da so pogoji, kakor jih je predložil g. Hitler, absolutno nesprejemljivi. Napram tem krutim zahtevam se bo boril čehoslovaški narod, z božjo pomočjo, do slehernega moža.

In mi pričakujemo od obeh zapadnih demokracij (od Francije in Anglije), katerih željamo smo sledili naši lastni volji, da nam stojita na strani v teh najbolj resnih urah, ko se gre za bodočnost češkega naroda.

General Sirovi priljubljen pri Amerikancih

Washington, 28. septembra. Novi čehoslovaški ministrski predsednik, ki je bil imenovan tekom zadnjega tedna, da vodi usodo čehoslovaške republike, je precej poznan v ameriških vojaških krogih, kjer je tudi zelo priljubljen. Na Češkem je poznan kot narodni junak izza svetovne vojne. General Sirovi je vodil armado kakih 70.000 čehov iz Rusije, oziroma iz Sibiri, ko je Rusija dobila boljševiško vlado in je s tem moralno podprla Nemce. To je bilo v letu 1917, ko se je Amerika postavila na stran zaveznikov, da je nadomestila izdajo ruskih boljševikov. Dasi se je prvotno poročalo da je general Sirovi boljševiškega mišljenja, pa so ameriški častniki mnjenja, da je general Sirovi proti boljševikom. Mnogo odličnih ameriških generalov je mnjenja, da je general Sirovi ne samo izvrsten vojaški poveljnik, pač pa tudi odličen diplomat in državnik, ki bo republiko varno vodil v usodopolnih dnevih.

Zanimiva tekma

Orli od fare sv. Vida in Dvor Baraga bodo igrali za prvenstvo pri Inter-Lodge ligi in sicer v nedeljo 2. oktobra od 2:30 popoldne v Gordon parku. Enajst baseball klubov se je udeleževalo baseball iger tekom poletja, ki spadajo k SDZ, JSKJ, SNPJ, BHZ, SSPZ kot tudi Litvinci. Zmagovalec v nedeljski tekmi bo prav lahko nosil naslov kot najboljši baseball klub v Clevelandu.

Nocoj!

V petek 30. septembra se vrši običajna petkova prireditev v spodnjih prostorih nove cerkve sv. Vida pod pokroviteljstvom podružnice št. 50 SZZ. Članice se prosijo, da se te prireditve, ki je namenjena za cerkveni napredek, v največjem številu udeležijo. Pričetek bo ob 8. uri zvečer.

Novo kegljišče

Mr. Joe Pozelnik postavlja novo kegljišče na 15721 Waterloo Rd. Kogar zanima, kako se delajo kegljišča, si lahko to sedaj ogleda, pravi Mr. Pozelnik. V soboto bo pa slavnostna odprtja prostorov.

Čehoslovaška razkosana

London, 30. septembra. Načelniki štirih evropskih velesil so v petek zjutraj se domenili, da Hitler ne bo več silil v Čehoslovaško in da je zadovoljen s tem, kar je dobil na konferenci, ki se je vršila v Monakovem.

Usoda Češke je zapечатena. Obenem je Mussolini obljubil, da bo umaknil svojo armado iz Španije.

Monakovo, 30. septembra. Danes zjutraj je bila podpisana pogodba od strani načelnikov vlad Anglije, Francije, Italije in Nemčije, o kateri pogodbi se smatra, da bo preprečila evropsko vojno.

Glasom te pogodbe ima Nemčija pravico pričeti zasedanjem sudetskega dela Čehoslovaške. Evropski državniiki so potrdili skoraj vse, kar je Hitler zahteval in usoda češke republike je zapечатena.

Sporočila se, da Čehoslovaška ni sprejela načrta evropskih velesil. Ob polnoči je dospel v Monakovo Vojteh Mastni, češki poslanik v Berlin, ki se je šel zgodaj danes zjutraj dogovarjal s francoskim in angleškim ministrskim premierjem.

Kolikor je dosedaj znanega glede konference se je sklenilo sledeče: Ako Čehoslovaška ne odobri sklepov konference, tedaj ji Francija ne pride na pomoč, ako je Čehoslovaška napadena od Nemčije.

In če Francija ne pride na pomoč, tedaj Anglija ni obvezana pomagati Franciji. Nadalje, Nemci imajo pravico zasedati sudetski del Čehoslovaške in sicer najkasneje do 10. oktobra.

Imenovana bo mednarodna komisija, ki bo naredila načrt, kako naj se zasedba sudetske Čehoslovaške izvrši. Pri tej komisiji bo imela tudi Čehoslovaška svoj glas.

Narodno glasovanje se bo vršilo v onih krajih, kjer prebiva-

jo deloma Nemci, deloma Čehi. Prebivalstvo naj se izjavi, h kateri državi želi pripadati. Nadalje je konferenca sklenila, da se tekom treh mesecev zopet snide.

Tedaj se bo obravnavalo o ogrskem in poljskem vprašanju v razmerju s Čehoslovaško, ako ne pride že prej do sporazuma med dotičnimi državami.

Iz vsega je videti, da so velesi le se podale pritisku Hitlerju in da je Češka oropana za eno tretino svojega ozemlja in prebivalstva.

Monakovo, Bavarska, 29. sept. Adolf Hitler je otvoril v četrtek popoldne "mirovno konferenco" v tem mestu in naznanil, da je sobota zadnji dan, da se Čehi podajo, sicer vkorakajo nemške čete v Čehoslovaško.

Monakovo, Nemčija, 29. sept. Štirje vodilni možje Evrope so se v četrtek popoldne sestali v tem mestu. Od njih je odvisen mir v Evropi in po ostalem svetu. Odločiti bodo morali, kaj se zgodi s Čehoslovaško.

Navzoči so premier Chamberlain, ki zastopa 46.000.000 Angležev, premier Daladier, govori v imenu 42.000.000 Francozov, diktator Mussolini, ki predstavlja 43.000.000 Italijanov in diktator Hitler, ki govori v imenu 75.000.000 Nemcev.

Berlin, 29. sept. Nacijski voditelji so v četrtek, ko se je otvorila "mirovna konferenca" v Monakovem, zatrjevali, da morajo dobiti na vsak način do sobote sudetske Nemce ali pa nastane vojna.

Naj sklenejo ministrski predstavniki v Monakovem kar hočejo, Hitler se glede te točke nikakor ne bo podal. Kar se tiče drugih zadev s Čehoslovaško, bo diktator Hitler bolj spravljiv.

Nemško časopisje nezaslišano hujska proti Čehom, in očividno na namigljaj nemške vlade. Časopisje poroča o čehoslo-

vaškem terorizmu napram Nemcem. Baje so Čehi tekom zadnjih 24 ur ubili 61 sudetskih Nemcev.

Varšava, 29. septembra. Poljska armada je pripravljena, da vkoraka v soboto v tešinski okraj čehoslovaške republike, ako do tedaj čehoslovaška republika ne izroči dotične pokrajine poljski republiki.

Monakovo, 29. septembra. V četrtek so sedeli zastopniki štirih evropskih velesil v konferenčni sobi palače, kjer običajno biva nemški diktator Hitler, kadar se nahaja v Monakovem.

Naloga teh državnikov ni samo umoriti Nemčijo in Čehoslovaško, pač pa tudi, če le mogoče, popraviti državne meje, ki so bile določene na mirovni konferenci v Versaillesu po končani svetovni vojni.

Versaillski mir so naredili tedanjim predsednik Zedinjenih držav Woodrow Wilson, francoski "tiger" Clemenceau, miroljubni angleški ministrski predsednik Lloyd George in laški ministrski predsednik Orlando.

Na mestu Zedinjenih držav sedi danes diktator Hitler, Orlanda je zamenjal diktator Mussolini, Francijo zastopa ministrski predsednik Daladier, dočim govori v imenu Anglije 69-letni ministrski predsednik Chamberlain.

Tešin, Čehoslovaška, 29. sept. 1.600.000 mož močna poljska armada čaka povelja ob čehoslovaški meji, da plane nad sosednjo republiko in ji odvzame Tešin okraj, kjer baje biva 83.000 Poljakov.

Poljaki trdijo, da so tešinski okraj vzeli Čehoslovaki v januarju leta 1919, dočim se je morala tedaj Poljska boriti z boljševiki. Glasom izjave predsednika češke republike Beneša, je Čehoslovaška pripravljena urediti mejo napram Poljaki.

Apeli za mir

Moskva, 29. sept. — Vlada Zedinjenih držav je včeraj nasvetovala ruski vladi, da apelira na Nemčijo in Čehoslovaško v prid miru. Apelira naj se na enak način kot je to storil predsednik Roosevelt. Ruska sovjetska vlada je izjavila, da odobrava ameriško stališče. Enako je ameriška vlada poslala tudi Japonski noto, da apelira za mir. Japonska je izjavila, da bo "vzela stvar resno v pretes."

Sawyer na radiu

Demokratski glavni stan v Columbusu naznanja, da bo govoril demokratski kandidat za guvernerja vsak petek večer potom raznih postaj v državi Ohio. V Clevelandu bo njegove govore oddajala WGAR radio postaja. Sawyer bo govoril od 6:30 do 6:45 zvečer vsak petek, dokler niso volitve zaključene.

Smrtina kosa

V petek zjutraj je nagloma preminul Martin Nagode, 6425 Spilker Ave. Pogreb bo vodil železov pogrebni zavod. Podrobnosti jutri.

Zaroka

* Miss Helen Arh, 387 E. 161st St., se je zaročila z Mr. Clifford Verderber, 10823 Elk Ave. Naše čestitke!

Konec vojne v Španiji

Geneva, 30. septembra. Iz urada Lige narodov se poroča, da je skoro gotovo, da bo španska civilna vojna, ki je bila ena najbolj silnih v moderni zgodovini, tekom nekaj tednov gotovo. Pogajanja se vršijo med lojalisti in nacionalisti. Vse tujezemske čete na obeh straneh bodo umaknjene tekom par dni iz Španije. General Franco se pogaja z vlado v Valenciji tozadevno.

Sinko je

Pri Mrs. Jack Omerza, 1249 Norwood Rd., se je zglasila teta štorklja in pustila v spomin 8 funtov težkega sinčka. Mati in dete se nahajata v zdravem stanju v Glenville bolnišnici. Mlada mati je iz znane Zupančičeve družine, oče je pa iz Gilberta, Minn.

Bodo šli v vojno

Stotine čehov v Clevelandu se je doslej prijavilo, da gredo v čehoslovaško armado ako izbrune vojna z Nemčijo.

Italija namerava baje postaviti 6,000,000 mož pod orožje. Tajna posvetovanja z Ogrsko

Rim, 29. septembra. Mirno in brez vsakega naznanila javnosti je Italija poklicala deset oddelkov rezervne armade pod orožje. Pri armadi so sedaj vsi letniki od 1906 do 1916. Vojaški krogi o tem strogo molčijo.

Moč laške armade v miru znaša 294.000 mož, toda se pričakuje, da bo Italija sklicala vse svoje rezerve, ki štejejo 6.700.000 mož. Dva milijona se jih že sedaj nahaja v orožju po raznih vojašnicah.

Vojaški krogi sicer molčijo, toda en zastopnik laškega ministerstva za zunanje zadeve se je izjavil, da je Italija samo "pripravljena" za vsak slučaj v oči-gled dejstva, ker se ostale države oborožujejo.

Na drugi strani se je pa neki vodja fašistov izjavil, da Italija nikakor ne veruje, da pride do vojne, in da se bo gotovo našla kaka pot iz nevarnega položaja.

Laški minister za tujezemske zadeve grof Ciani, je imel včeraj dolg in tajen pogovor z zastopnikom ogrske vlade v Rimu. Med Ogrsko in Italijo prevladuje prijateljstvo, ki je predvsem naperjeno proti Jugoslaviji.

Sawyer, demokratski governerski kandidat, prosi za edinstvo v demokratski stranki v Ohio

Columbus, O., 29. sept. Demokratski kandidat za guvernerja države Ohio, Charles Sawyer je včeraj govoril na konvenciji Lige združenih ženskih društev in prosil za edinstvo in slogu med demokracijo.

Povedal je, da v medsebojnih bojih demokrati ne samo, da ne morejo ničesar pridobiti, pač pa tudi uničujejo program predsednika Roosevelta za izboljšanje ameriških družabnih razmer.

Mr. Sawyer je nadalje izjavil, da kar se tiče njega, da je popolnoma pozabil na vsa nasprotja, da je odpustil vsem svojim nasprotnikom vse, kar so govorili preko njega in da pričakuje od njih, da storijo isto.

"Država Ohio," je rekel kan-

didat Sawyer, "se bo morala letos odločiti, ali bo šla z nazadnjaškimi republikanci ali pa bo korakala s predsednikom Rooseveltom naprej za izboljšanje razmer."

"Kar se tiče mene," je nadaljeval Mr. Sawyer, "se popolnoma strinjam s programom predsednika Roosevelta. In na enak način bi moral sodelovati sleherni demokrat v državi Ohio."

Sawyer je zlasti pozival pristaje sedanjega demokratskega guvernerja Daveya, da stoji z njim in da skupno sodelujejo, da se porazi pri novembrskih volitvah sovražnik demokracije, republikanski kandidat za guvernerja, Bricker.

Krivoprišežniki?

Neka Miss Kitty Saginor, 12410 Brackland Ave., je vložila tožbo proti Yellow Cab Co., da je dne 2. januarja, 1937, eden izmed taxi voznikov zadel v njen avtomobil in da se je tedaj možno prestrašila ter dobila nekaj prask, za kar je zahtevala \$5000 odškodnine. Med drugimi pričami, ki so pričale za Miss Saginor, sta bili dve ženski in zdravnik dr. Venar, 11442 Superior Ave. Dr. Venar je izjavil, da je zdravil Miss Saginor 16 mesecev. In ko ga je državni pravdnik vprašal, če ima tozadevno kake zapisknike o zdravljenju, je doktor dejal, da jih ima v uradu. Sodnik mu je dovolil, da gre po te zapisknike, toda uro pozneje je bil dr. Venar še vedno na hodniku sodnije. Pozvan je bil pred sodnika, kateremu je priznal, da nima nobenih zapisknikov, nakar mu je sodnik očital, da je krivoprišežnik in ga dal zapreti. Zadeva pride pred veliko poroto.

"Ples zmage"

Društvo Clevelandski Slovenci je dobilo prvenstvo v baseballu, katerega so igrali z društvom Clairwoods. Da društvo dostojno proslavi svojo zmago, priredi "plesno veselico zmage," in sicer v soboto 1. oktobra v Slov. narodnem domu na St. Clair Ave. Društvo spada k Slovenski Dobrodelni Zvezi in nosi številko 14. Ima jako agilni mladinski oddelke. Mladi kot stari člani društva vabijo vse člane Zveze in ostale Slovence, da gotovo pridejo v soboto večer na njih prireditev. Odbor se je lepo potrudil, da se bo zmaga uspešno praznovala. Pridite!

Mussolini bo umaknil svoje čete iz Španije

Paris, 29. septembra. Poročila iz Rima, Barcelone in iz obmejnih francoskih mest naznanjajo, da je Mussolini pripravljen odpoklicati italijanske čete, ki se borijo na strani španskih nacionalistov. Baje je Mussolini prišel od tega sklepa, ker se svet norčuje iz italijanskih čet, ki dosedaj niso mogle ničesar uspešnega izpeljati v Španiji, pač pa so doživele nove poraze. Obenem se pa naznanja, da je lojalistična vlada začela odpustiti vojaštvo takozvane mednarodne brigade, tako da se bodo končno Španci sami med seboj borili brez tujezemskega vmešavanja.

Ne ve nič o vojni

Včeraj se je vrnila v Cleveland Mrs. Kazys Karpius, soproga urednika litvinskega tednika "Dirva." Prišla je iz centralne Evrope in povedala, da se v Evropi sploh ni kaj govorilo o vojni ali da bi videla kake vojne priprave. O nevarnosti je šele zvedela, ko je dospela na parnik. V Evropi se je nahajala 5 mesecev in je obiskala devet raznih držav.

Družabni večer

Podružnica št. 18 SZZ prijazno vabi na svoj družabni večer, ki ga priredi v soboto 1. oktobra v Kundičevi dvorani na Waterloo Rd. Obenem se bo vršil ples. Cenjen občinstvo od blizu in daleč, zlasti pa članice podružnic se prav prijazno vabljenice k tej prireditvi. Igrala bo dobra godba, postrežba bo prve vrste. Oddanih bo tudi dvojce daril. Vas vse skupaj prijazno vabi odbor.

"AMERIŠKA DOMOVINA"**AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER**6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays**NAROČNINA:**

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

JAMES DEBEVECO and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83

No. 229, Fri., Sept. 30, 1938

Miroljubni Roosevelt

Dvakrat tekem treh dni je predsednik Zedinjenih držav apeliral na Nemčijo naj nikar ne sili v vojno, pač pa najde pota in sredstva, da se zadeva glede Čehoslovaške poravnava na miren način. Zlasti drugi apel predsednika Roosevelta je bil iskren do skrajnosti in iz vsake njegove besede zveni njegova ljubezen do miru in groza pred prelivanjem človeške krvi.

V letih 1917 in 1918 je bil sedanji predsednik Roosevelt pomožni mornariški tajnik pri vladi in se je v tej svoji lastnosti večkrat mudil na fronti v Franciji kjer se je na lastne oči prepričal o grozi, ki jo povzroča vojna nevihta. Dočim je Roosevelt za oboroževanje, ker se ostali svet oborožuje, toda je proti vojni in bi vojno začel le, če bi bila naša dežela napadena od sovražnika.

Rooseveltova poslanica, ki je najbolj inteligentna izjava, kar so jih še podali državniki tekem tekoče krize, skuša vplivati na Nemčijo v dveh smernicah: prvič, da bi se morali vsi nesporazumi med Nemčijo in Čehoslovaško poravnati na miroljubni način, in drugič, da če se to ne zgodi, tedaj sledi neizogibna vojna, ki je absolutno nepotrebna in neopravičena.

Nekaj enakega so poudarjali že drugi evropski državniki, predvsem angleški ministri predsednik, toda dejstvo, da je Roosevelt s svojim apelom dal moralno zaslonbo onim, ki si prizadevajo ohraniti mir, je silnega pomena in zna najbrž povzročiti, da se bo gospod Hitler prestrašil in ne bo začel s prelivanjem krvi lastnega in čehoslovaškega naroda.

Roosevelt je opomnil Hitlerja, da Zedinjene države nimajo absolutno nobenih zasebnih ali strankarskih interesov v Evropi in da se Zedinjene države tudi ne obvežejo za nobeno posredovanje v sedanji politični krizi. To nestranskarstvo mora na vsak način opozoriti Hitlerja na strašne posledice, ako bo še nadalje hodil po poti, katero si je enkrat začrtal. Roosevelt je pisal Hitlerju, da Amerika nima ničesar proti Nemčiji ali proti Čehoslovaški in da je Ameriki le na tem ležeče, da se ohrani mir in prepreči prelivanje krvi.

Kadarkoli se je diktator Hitler dosedaj oglašil v javnosti je zlasti poudarjal krivice, ki so se dogodile napram Nemčiji v preteklosti in je obenem poudarjal krivico Versailleske mirovne pogodbe. Toda Roosevelt je s svojim iskrenim apelom uveljavil novo idejo in dvignil vso zadevo Nemčije na višje stališče, ko je povedal Hitlerju, da danes ni vprašanje pred svetom, kaj se je zgodilo v preteklosti, pač pa je vprašanje, kakšna usoda čaka človeštvo po svetu danes in kaj ima pričakovati v bodočnosti.

Ako je sploh mogoče Hitlerja pregovoriti in če ni že šel predaleč, tedaj ima lep izhod iz svoje zagate in nestrpljivosti, ako sledi nasvetom predsednika Roosevelta. Hitler naj samo privoli, da bo nadaljeval pogajanja z zastopniki čehoslovaške vlade. Ostali evropski državniki bodo radi pomagali in sodelovali. Vsa zamotana zadeva bo na ta način miroljubno rešena, ker so tudi Čehi pripravljeni iti do skrajnosti, da rešijo neljubo vprašanje brez prelivanja krvi. Toda narodnega poraza in sramote pa ne morejo prenesti.

Mało vzgledov ima zgodovina, da se je skušalo vojno na tako miroljuben način preprečiti kot je storil predsednik Roosevelt. V tem pogledu bi moral imeti Roosevelt soglasno podporo ne samo od vseh ameriških državljanov, pač pa tudi od vseh poštenih ljudi na svetu, katerim je življenje več kot pa smrt na bojnih poljanah. Res je, da je Amerika šla do skrajnosti, da je skušala preprečiti vojno in če ne pride do ubijanja bo imel gotovo pri tem predsednik Roosevelt največjo zaslugo. Roosevelt je povzročil že marsikaj uspešnega kot predsednik, zlasti za Amerikance, in če se mu sedaj posreči preprečiti prelivanje krvi, tedaj ga bo svetovna zgodovina lahko imenovala največjega dobrotnika človeškega rodu.

Kaj pravile!

Po vsem svetu se danes sliši glas, da se vrši boj med demokracijo in despotizmom. To je bunk! Tak boj za demokracijo se vrši že vse od postanka človeštva, ko hoče močnejši podjarmiti slabšega.

Ko je Mussolini govoril v Udinah zbranim fašistom in jim rekel, naj bodo vsak čas pripravljeni zgrabiti za orožje, so udani sužnji klicali: subito! subito! kar se pravi po naše: hitro, hitro! Aha, petelinčki imajo korajžo, dokler jim nihče kaj neče. Kadar se bo šlo pa zares, bodo pa zopet milo javkali: o mama mija, kot so takrat pri Kobaridu, ko so tako bežali, da jih naši fantje niti vjeti niso mogli.

Zdaj, ko so pikniki končno v kraju za letos, lahko pogledamo nazaj in bomo videli, da je malo piknikov imelo v letošnji seziji lepo vreme. Naj pes potiplje še tako vreme! Nek naš prijatelj, ki ima tudi s pikniki opravka, je rekel, da se priporoča za drugo leto vsem tistim, ki bodo želeli dežja. Tu pridejo v poštev najprej farmarji. Torej kdor bo hotel ob gotovem času dež, naj se pripravi in oznanili bomo piknik, pa bo dežja na preostanjanje. Riknik se bo pa vršil v ponedeljek ob najlepšem vremenu.

BESEDA IZ NARODA**Lepo je bilo v nedeljo**

Naj opišem nekoliko, kako lepo je bilo zadnje nedeljo na Providence Heights pri lurdski Materi božji. Bilo je krasno vreme, da si boljše ne bi mogli želeli. Ogromna množica naroda je prišla počastiti Mater božjo. Že ko smo mi odhajali, pa so še vedno prihajale cele trume ljudi. Da, še veliko je dobrega ljudstva.

Kako lepo je bilo slišati, ko so možje, mladi in stari, kakor žene na glas molili in peli. Solze so ti prišle v oči, ko nas je tako ogromna množica zapela na glas: Angelj Gospodov je oznanil Mariji. ... Po vsej pravici se lahko reče, da je katoliška Cerkev zidana na skalo. Nasprotniki se že trudijo stoletja na vse načine, da bi jo podrli, pa jim ni uspelo in jim tudi nikdar ne bo, čeprav vabijo ljudi na široko gladko cesto.

Bila je tudi neka moja prijateljica, ki je druge narodnosti, in je vzkliknila: "Oh, kako dober narod ste vendar Slovenci! Kako lepo vas je slišati, čeprav ne razumem vašega jezika!"

Ker sem ravno pri pisavi, se bom pa še vojne nekoliko dotaknila. Vse navzkriž kriči o sramoti in sramoti, ker velesile ne marajo vojne, ker niso prišle na pomoč Čehoslovaški. To, kar sem že zadnjič zapisala, še danes ponovim, da vojne ne bo, ker jim finance ne dopuščajo. Vojna stane milijarde. Kdo jim bo pa posodil, ko še od zadnje vojne dolga ne morejo plačati Ameriki. Marsikateri pravi, da ima Velika Britanija najmočnejše finančije. O seveda jih ima, vse države jih imajo. Ampak ti bogataši presneto dobro vedo, kaj so države napravile z Ameriko. In potem, ali ni boljše, da ena mala država propade, kot pa da bi se zopet vnel svetovni požar? Ali ni že dosti pohablencev, siromakov, vojni invalidov, ki jim v starem kraju niti toliko podpore ne dajo, da bi si lakoto utesili. Koliko je pa največjih mučnikov, slepcev, zaradi vojne. To je sramota to, ko morajo nedolžni ljudje toliko gorja prenesti zaradi tistih oholih kraljev in cesarjev.

Ko sem bila leta 1920 na obisku v starem kraju, so pravili ljudje, da so hoteli Italijani razstreliti naši dve tovarni, savsko in jesenjsko. Pa so cilj zgrešili in vrgli granate ravno na sosedno vas Koroško Belo. Cerkevni zvonik je bil naravnost odbit, koliko pa posestev porušenih. In to sredi zime, da je bilo tisto grozno trpljenje še večje, ko jim je vse pogorelo, obleka in vse, kar so imeli. Rekl so: Če nismo takrat umrli od vsega hudega, ne vemo, če bomo kdaj!

To je vse napravila vojna. Sedaj hočejo pa zopet na vsak način prisiliti vojno. Ampak po navadi je malo dežja, kadar zelo grmi in mislim, da bo tudi zdaj tako. Tistega Hitlerja naj bi vtaknili v kako kletko, da bi nikdar več ne mogel ven, pa bi bil mir. Čudo vseh čud je, kako se je navaden delavec mogel povzpeti do take višine brez vsakega plemstva. Moje mnenje je, da bi ne bilo prav nič napačnega, ko bi se mala antanta pridružila velikim. Potem bi bilo dosti manj korupcije in gafa. Zato je pa vse zadavčeno v starem kraju do malega gramofona, ker vlada po vseh dvorih največje razkošje in zapravljenost na račun siromakov, pa naj bo v tej ali drugi državi. Kaka razlika je vendar, če je cesar ali kralj ali kak predsednik na vladi? Ne bila bi pa rada pod diktatorstvom. Moje geslo je, da roke proč od vojne. Ljudstvo že tako ječi pod jarmom davkov. Zakaj tisto vedno oboroževanje, ko gredo milijoni v žrelo tistim municijskim magnatom. Naj se gredo lasat Hitler, Mussolini, Stalin, Chamberlain,

Deladier in drugi taki. Navadno ljudstvo pa naj puste v miru, saj je že tako dosti bičano brez vsake vojne.

Na to moje pisanje se bo morveda zopet kaka nevoščljivka vzejala, taka, ki potrebuje pol ure, da svoje ime podpiše. Nič se jeziti, saj dopise pisati ni nikaka umetnost, misli kdo. Pa je umetnost, ampak ne bom opisovala, ker ne maram, da bi kdo rekel, da se hvalim. Saj ima vsak to priliko kot jaz pisati dobre dopise. Jaz nisem bila pa še nikdar nevoščljiva. Lepše ko je kdo zapisal, bolj sem ga upoštevala. Mogoče bom nehala z vsem dopisovanjem, ko tako grenim ure nekaterim zavistnežem. Pozdrav vsem čitateljem Ameriške Domovine.

Mrs. Modrijan.

Zanimivo branje

Mr. Jože Grdina pa res tako zanimivo in lepo piše o svojem obisku v stari domovini in po širokem svetu. Kako lepo je opisal o Marijini hišici v Loreti. Tudi jaz sem bila tam in sem si vse ogledala. Videla sem dve majhni leseni skledici, ki sfa zdaj že čisto črviči, kar ni čudno, ko so pa že stare skoro dva tisoč let. Jože je pisal tudi od sv. Lucije na Skaručni in tudi jaz pravim, da je dobra priporočnica, ker je tudi meni sprosila zdravje oči. Torej le tako naprej piši, Jože, je prav zanimivo.

Mary Zakrajšek,
1015 E. 74th St.**Da ne zamudite!**

V soboto večer 1. oktobra priredi društvo Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ lepo prireditve v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju. Ni nam ravno za to, da se prirejajo veselice, ker tudi preveč veselice ne prinese niti poštene zabave, niti drugače zaželjenega uspeha. Sicer smo priredili že spomladni zabavni večer, a to je bilo le na račun in v spomin 25-letnega jubileja oziroma obstanka društva. In da ne bomo "short" za našo postavno vsakoletno veselico, smo se namenili, da priredimo na omenjeni večer spet eno.

Centenim posetnikom je znano, da so prireditve Clevelandskih Slovencev vedno jako liberalnega značaja, da se ne gleda izključno za dobiček, ampak, da se članstvo in vsi drugi udeleženci pošteno razvedrijo in da so še bolj pošteno postreženi, kot se spominjajo, da so bili še na vsaki naši prireditvi. Zato bomo skušali tudi sedaj po naši najboljši moči postreči, kar se tiče prigrizka in pijače.

Da ni sedaj po sv. Mihelu tudi več kake vročine, to tudi veste in zato smo vzeli enega izmed najboljših orkestrorov, to je Frank Jankovičev. Lahko se boste naplesali po mili volji tako, da se bodo najbolj vroče pete dovolj ohladile.

Ker je naše društvo dobro znano po svojih mladih baseball igralcih, ki se že nekaj let jako dobro udeležujejo in so dosegli lepe uspehe in vemo, da je v mladini je naša bodočnost, posebno pa obstoj in življenje naših društev, zato moramo tudi mi našo mladino podpirati, moralno in materialno in to nam je mogoče le, če posečemo njih igre, a da se tudi naši in naše mladine prijatelji in soimisljeniki drage volje odzivajo našim društvenim prireditvam.

Naša postrežba je tako dobra, da vam je ni treba spet ponovno poudarjati. In vstopnina je tako nizka, da je prav kot bi bila "cut rate." Je samo borih 25 centov in za en kvodriček zabava in

ples ves večer, to je več kot vredno.

Zato vas vljudno vabimo v soboto večer 1. oktobra v SND na St. Clairju. Vi pa, mladini, zlasti oni od baseball teama, udeležite se vsi našega večera in pripeljte s seboj vse svoje mlade prijatelje in prijateljice in ne bo vam žal. Torej na svidenje v soboto večer v SND.

Ni za piknik več pripravno, ni na prostem več zabave; pa poskusimo v dvorani si pregnati dni sanjave.

Društvo naše je sklenilo veselico prirediti oktobra prvega, v soboto, malo se poveseleti.

Pride vse naj, staro, mlado, da bo družba bolj vesela, dobre vam postrežbe jamčim, kakšna se bo še zapela.

"Klevelandski so Slovenci" vedno radi dobre volje; kličem torej: na svidenje in tako bo vsem najbolje.

Mett Penko,
1214 E. 74th St.**Pridite v Maple Heights!**

Jutri bo praznoval Maple Heights prvo obletnico SND. Leto, ko si je naša naselbina največ pripomogla je za nami. Za nami je tudi mnogo truda in požrtvovalnosti naših rojakov. Saj brez tega bi ne bilo mogoče tega storiti, kar sedaj imamo. Torej vsa čast in zahvala gre najprej na naselbino, prijatelje in direktorje SND za njih smerno in odločno delo, katerega vrši.

Prav trdno sem prepričan, da danes čez eno leto bomo praznovali v večjem in bolj primernem domu, kateri bo odgovarjal vsem potrebam za društva in posameznike ter vsakovrstne prireditve. Samo če bomo imeli slogo, ker v slogi je moč in napredek. Na svidenje v soboto!

Fred Filipos.

Slike parad in kulturnih vrtov

Sporočano je že bilo, da bo v nedeljo večer 2. oktobra posebna slikovna predstava, pri kateri bo poseben program, ki ga lahko imenujemo, da bo to večer kulturnih vrtov, ali večer naših vrtov. V prvi vrsti se gre za to, da bomo videli vse to, kar smo v zadnjih par letih kot narodna skupina potom našega kulturnega vrta doprinesli, bilo to v paradah, ki so se vršile na tako slovesen način ob času, ko so prihajali k nam gostje iz domovine, kakor tudi potom naših domačih družinskih vrtov, ki jih imamo v naselbini.

Vse to bomo lahko videli v nedeljo večer v slikah, pa tudi slišali govore topogledno. Naj bo ta nedelja ravno v ta namen, da se še enkrat spomnimo vsega, kar smo v tem letu doprinesli na ime našega naroda potom kulturnega vrta in potem tudi v tem, da vidimo vrtove naših družin, ki so bili vzeti na filme lani in letos.

V ta namen je bila dobljena Knausova dvorana. Program slik bo takle. Najprej moramo razveseliti naše otroke in jim pustiti vsaj pol ure časa, da se nasmejejo v slikah kot "Mickie Mouse" in druge take, brez katerih otroci ne smatrajo slikovne predstave za dobro. Potem pa gremo k paradam. Ali ni že čas, da vidimo tiste armade, zbrane in opravljene v sijajne kostume na 15. maja, ko se je nahajal med nami ljubljanski župan dr. Adlešič s soprogo in drugi častni gostje. Slišali bomo tisti radio program, ki je bil oddajen takrat po vsej Ameriki in v staro domovino. Tako bomo videli v slikah dr. Adlešiča, slišali pa bomo tudi njegov glas, ko je govoril na radiu v tistih iskrenih

besedah, s katerimi nas je pozdravljaj, ko se je nahajal med nami.

Ako pomislimo, koliko je stalo truda in napora, da je bila organizirana tista ogromna proslava 15. maja, ko je sodelovalo toliko godb in toliko mladine v sijajnih kostumih ter krasne narodne noše, potem je gotovo vredno, da pridemo to pogledat v slikah. Te slike bodo potem poslane v staro domovino, da jih tudi tam vidijo.

Pridite, da vidite te slike, ki so slike našega naroda in so nam lahko v ponos in za ponos našega kulturnega življa.

Nič vas ne bo stalo! Kakor je določil odbor, bo vsak dobil za 25c pivskih listkov kot vstopnino, za kar si bo lahko vsak privoščil prijeten večer pri omizju. Pričeli bomo že ob šestih zvečer, da bomo na ta način lahko več videli in slišali, potem se pa tudi veselili v domači družbi. Zagotovljen vam je prav prijeten večer.

A. G. predsednik J. K. V.

Prijeten družabni večer

Članice podružnice št. 18 SZZ smo sklenile, da priredimo prijeten družabni večer v soboto 1. oktobra v Kunčičevi dvorani na Waterloo Rd. Mislim, da ni potrebno natančneje razkladati kje je ta dvorana, ker je star prostor za zabave. Namenile smo se, da bomo to pot kolikor mogoče najbolj podprle blagajno mladih deklet, da se čim prej uresniči njih želje, to je, da si ustanovijo svoj vežbalni krožek in si nabavijo uniforme. Zato vabimo cenjeno občinstvo od blizu in daleč, kakor tudi članice sosednih podružnic. Prav vsi ste pravi iskreno prošni, da ne prezrete tega vabila, ampak da se odzovete in pridete v soboto večer k nam v Kunčičevo dvorano. Vsi se moramo zavedati, da ne smemo gledati samo nase, ampak da smo tudi drugim potrebni. Drug drugemu moramo biti naklonjeni, če hočemo imeti uspeh.

Dostikrat premišljam, kaj je vzrok, da ni odziva od sosednih podružnic. Ali res zato, ker nismo tako velike. Kar se tiče moje strani, mislim, da dokler vse enako plačujemo in se vse enako ravnamo po pravilih SZZ, smo ali bi morale biti vse enako upoštewane. Zato ni več kot naša dolžnost, da delujemo drug z drugim do boljše napredka in s svojo navzočnostjo pokažemo, da tudi druge spoštujemo prav tako kot sami sebe.

Odbor je skrbno pripravil za sobotni večer. Ničesar ne boste pogrešali. Imeli bomo najfiniješe muzikante. Njih imena nočem povedati, ker vam hočem napraviti iznenadenje. Rečem samo to, da bodo vsi posetniki naravnost očarani in se bodo spraševali, od kje da smo jih dobili. Vse bo plesalo, še stoli in mize. Potem pa že veste, da je vredno priti k nam jutri večer. Prav lahko mi vse to verjamete in se sami pridite prepričati.

Zraven vseh drugih dobrot in vesele zabave se bo oddalo pa še dve nagradi. Videli bomo v soboto, kdo bo srečen. Daria bomo tako, da sem popolnoma prepričana, da jih bo vsak vesel, ki jih bo dobil. Torej vidite, da smo res žrtvovali in vse storile, samo da bomo bolj zadovoljile naše posetnike jutri večer.

Zato pa še enkrat prav prijazno vabim vse članice naše podružnice in pripeljite svoje moše s seboj, da bodo videli, kako in kaj se napravi, ako smo složne. Vsa slovenska javnost je vljudno vabljen, da nas poseti v velikem številu.

Jennie Welikonja, preds.

Nove slovensko-ameriške dramske igre

Kar smo že dolgo pogrešali, smo končno vendar dobili — nove slovensko-ameriške dramske igre. S temi igrami je pridobilo dramatikovo upoštevanje občinstvo krasen dodatek na tem polju, društva in klubi pa hvaležni material. Igre je spisal, mnogim ameriškim Slovincem poznani Andrew Kobal iz New Yorka, ki je s svojimi deli pokazal, da vrlo dobro pozna naše slovensko-ameriške življenske navade, da je naš dober opazovalec in zmogel pisatelj dramskih iger. Navedena dela so prva te vrste v Ameriki. Izmed petih iger, štiri predstavljajo naše domače družinsko življenje v Ameriki. Vsled tega so tudi več ali manj karakterji nastopajoči v igrah, slovensko-angelsko mešane govorice. Seveda, v vsaki igri prevladujejo slovenski karakterji in slovenski jezik, v nekaterih vlogah se pa tudi kaže slovensko-ameriška spajena govorica, kakoršno rabimo doma. Igre nas kažejo pač take, kakršni smo.

"NAŠI DOMAČI — TUJCI," vzgojna igra v treh dejanjih. Iz družinskega življenja ameriških Slovencev. 8 oseb in nekaj sololcev. Ta igra je izredno podučljiva za mladino, pa tudi za odrasle, ker v njej pokaže vzroke nesporazumov med otroci in starši ter močan vpliv ameriških šol na našo mladino, kot tudi potrebo znanja slovenskega oziroma materinega jezika za otroke. Igra se vrši v večjem ameriškem mestu, kjer prebivajo Slovenci in v predmestju, kjer ima Hrenova družina svojo dobrostoječo farmo. Prvo in tretje dejanje se vrši v prvi hiši na farmi pri Hrenovih, drugo dejanje pa v sobi v mestu pri Erjavčevih. Ta igra, ki je svoje vrste drama, je zelo priporočljiva za vse naše odre po Ameriki, ker je izredno podučljiva, vzgojna in sploh dobra igra, ki bi jo morali igrati povsod, kjer so odri na razpolago.

"DENAR," veseloigra v treh dejanjih. Vrši se v velikem ameriškem mestu v družinski sobi. Predstavlja revno slovensko družino Brcetovo, katere oče dela na WPA, sin pa pohaja višjo ameriško javno šolo. Končno se spomni sin na veliko borzo, kjer se kupuje in prodaja razne vrednostne listine in sugestivni materijal, da bi tudi on poskusil pri tem svojo srečo. Končno mu mati izroči svoje skrite, borne prihranke, s katerimi sin odide na borzo spekulirati, kjer s spretnim igranjem takoj naredi primeren profit, ki ga prinese domov materi. Brcetovi se že po prvih sinovih uspehih na borzi preselijo v boljše stanovanje, v odličnejši del mesta, kjer si nabavijo telefon itd. Tudi se skušajo moderno oblačiti, kar pa naredi vso igro še bolj komično, tako da se mora človek nehoti smejati naprej in naprej izvajanju gospe Brcetove. Je to prav za prav imenitna komedija, ki se zaključuje z popolnim uspehom za Brcetovo družino. Sin dnevno kupuje in prodaja "dinamit in smednik," kar je danes največji predmet na borzi in bazira na sreči ali nesreči evropskega položaja. To je zanimiva komedija in jo toplo priporočam odrom za vpriporitev.

"PLEHAR," vesela igra v štirih dejanjih. Iz življenja ameriških Slovencev iz časov, ko smo imeli po raznih naselbinah velike bording hiše in salone. 14 oseb. Vrši se v Leadville, Colo. pri salunerju Kleku, predpustom, v polpreteklem času. Glavni karakter in dober značaj predstavlja "Plehar," slovenski potovalni prodajalec zlatnine in srebrnine, od katerih še večina živi, nekateri so pa že trudni legli k počitku. Igra prikazuje dobre in slabe značaje ljudi in družine, ki se nahajajo v tem bording housu; importiranje deklet iz starega kraja za dekle, ki se po-

(Daleč na 3. strani)

ŽUTI

Po nemškem izvirniku E. Maya

In potem je hlastnil oglar v blaznem strahu:

"Res —? Ali je res —?"

"Da! Sam mi je povedal. Zlezel je skozi votli hrast."

"Ampak — kdo mu je izdal našo skrivnost —?"

"Sejtan, ki je njegov brat in zaveznik."

"Torej je pri kraju z nami —! Poginili bomo, gladi in žeje bomo poginili —!"

In kar pobesnel je. Trgal je vezi, se vzpenjal in hripavo kričal:

"O Allah, pošlji ogenj iz nebes na te proklete tujce! Voda naj šine iz zemlje in naj jih utopi! Strup naj pade iz oblakov, da bodo poginili kakor golazen!"

Tudi njegovi tovariši so kričali in tulili v smrtnem strahu. Kazen je že učinkovala.

Podvizali smo se, da smo jih spravili v jamo.

Znosili smo drva na kup in obnovili ogenj, ki je že dogoreval. Tudi lord Lindsay je pomagal, prav rad je ob takih prilikah pozabil na dostojanstvo svojega stanu.

Med tem delom me je potegnil Halef za rokav in mi zvito pravil:

"Gospod, pravkar sem se nečesa domislil! Dobra, izvrstna misel je!"

"Tako —? Navadno so take tvoje izvrstne misli čisto za nič!"

"O, ta pa je tisoč piastrov vredna!"

"Jaz vsaj ti jih ne dam!"

"Še sam je boš vesel, ko jo boš čul!"

"Na dan z njo!"

"Povej mi še prej, ali se ti tisti ljudje smilijo!"

Pokazal je na jamo.

"Prav nič."

"V primeri z njihovimi zločini smo jim naložili prav za prav malenkostno kazen. Jutri ali pojutrišnjem bodo spet prosti in kmalu bodo pozabili na svoj strah."

Ali bi ne bilo dobro, če bi jim njihov strah nekoliko pomnožili, da bi ga ne pozabili tako kmalu?"

"Bi nič ne škodilo. S čim pa jim ga misliš pomnožiti?"

"Domisljajo si naj, da bodo tudi sami umrli, kakor so umrle njihov žrtve."

"Zadušiti jih misliš?"

"Da."

"Z dimom?"

"Da. Zakuril bi rad pred rovom."

"Klesanec je v rovu!"

"Ga bom že odvalil."

"Pa se bodo res zadušili!"

"O ne! Ogenj bo samo majhen ogenjček in ker kope ni več, bo gorel na prostem in dima bo le malo vahal v rov. Pa dovolj ga bo, da ga bodo navohali in se smrtno prestrašili. Prepričani bodo, da jih mislimo zadušiti. Ali ne, gospod?"

"Najbrž."

"Smem zakuriti?"

"Pa zakuri! Nič ne škodi, če se še huje prestrašijo."

Mali hadži je zlezel v rov in odmaknil kamen. Pred rovom je naložil kupček suhljadi in zanetil. In s toliko vnojem je pihal dim v rov, da so ga kar solze zalivale.

"Ne muči se, Halef!" sem se mu smejal. "Še sam se nam boš zadušil!"

"Pusti mi veselje! Zlikovce bo obšel tak strah, kot da že ležijo v ponvi, v kateri cvre sejtan svoje posebne ljubljence."

In pustil sem mu veselje. Vzel sem ogorek in stopil v oglarjevo kočjo. Tam smo našli kup tresk in zalogo lojenih sveč svetila dovolj, da smo lahko preiskali vso kočjo.

Hlapec mi je izdal, da ima šarka strelivo shranjeno pod ležiščem. Odmetali smo umazane cunjice in preperelo listje, ki je služilo oglarju za poste-

ljo, in našli v prstenih tleh vdolana vrata. Dvignili smo jih štirioglasta luknja je zazijala. Posvetil sem.

Celo skladišče streliva je imel oglar pod ležiščem. Našli smo velike kosce svinca, pločevinaste škafle polne zapalk, kup kreslinih kamenov, sodček smodnika, veliko zalogo svinčenk, nabojev in drugega streliva.

Pokleknil sem k sodčku in ga odčepil, da bi pregledal kakovost smodnika, pa zadel z noge ob kos svinca. Padel je v jamo, votalo je zabolnelo.

Prisluhnil sem.

"Ali je pod tole jamo še druga?" sem ugibal.

Vrgel sem še en kos v jamo.

Spet je zabobnelo.

"Yes!" je dejal lord. "Pod tole jamo je še ena. Kopljimo!"

Začepil sem spet sodček in ga odvalil, da ne bi kje kaka iskra vnela smodnika, legli smo na trebuh krog jame in grebli z nožem sphano prst kakor za stavo. Tudi lord je pomagal. Izkopano prst smo izmetavali z rokami.

Kmalu nismo več dosegli z rokami. Poklical sem Halefa. Najmanjši je bil, zlezel je v jamo, počenil in kopal dalje.

"Radoveden sem, kakega kritelega bika bomo izgrebli —!" se je smejal David Lindsay.

Ko sva se pred mnogimi meseci seznanila v južni Mezopotamiji, je hotel po vsej sili izkopalati kritele bike, spomenike davne babilonske in asirske kulture. In vso pot me je nadlegoval, naj mu poiščem razvaline, kjer bi utešil koprnenje po starinah. Strast ga je minila, kakor je kazalo, še sam se je norčeval iz nje.

Halef je prenehal s kopanjem. Nož je zadel na nekaj trdega.

"Ni več prsti!" je javil. "Našel sem les."

"Skušaj ga odstraniti."

"Debela bruna so, gospod! In pod njimi je votel prostor."

Nekaj prgišč prsti je še vrgel iz jame pa nam pomolil dve bukovki brui.

"Več ko dvajset jih je, vsotric so položene. Pogledal bom, kaj leži pod njimi."

Vrgel je še več brun iz jame. Široka odprtina je zazijala, segel je v njo.

"Nekaj usnjatega je," je pravil. "Z vrvmi je povito in zelo težko je."

"Dvigni!"

"Ne morem. Ne gre skozi odprtino in pretežko je."

Odvil sem si lasso in mu ga pomolil v jamo.

"Vzemim lasso! Pritrdi ga za vrvi in povečaj jamo! Potegnili bomo zavoj iz jame."

Velika usnjata vreča je bila, vsa oмотana z vrvmi. Po kovini je zažvenketalo, ko smo jo položili na tla.

Odvil sem vrvi in odprl vrečo.

Iznadeni smo kriknili. V vreči je bila shranjena popolna, dragocena, stara škipetar-ska bojna oprema.

Prvo, kar smo izlekli, je bil srebrn ali vsaj posrebrnen veržni oklep, staro umetno delo. Izdelovatelj je bil mojster v svoji stroki. Oklep je bil namenjen majhni osebi približno Halefovi rasti.

Poleg smo še našli dve pištoli na kres, bogato okrašeni z zlatimi vložki, in dolgo, dvorezno bodalo s širokim rezilom in ročajem iz rožnega lesa, okrašenim z zlatom in z velikim, modrikasto se bleščočim biserom na glaviču.

Zadnji kos opreme pa je bila zakrivljena turška sablja. Tičala je v preprosti, močno oguljeni usnjati nožnici. Iz roke v roko so si jo odajali, vsak jo je gledal, nobeden ni vedel kam z njo. Nazadnje jo je dal Halef meni in prezirljivo dejal:

NOVE SLOVENSKO-AMERIŠKE DRAMSKE IGRE

(Nadaljevanje z 2. strani)
tem može, salunar pa iz tega kuje dobičke zase potom snubecev, ki se prihajajo ženit k novodošli dekli iz starega kraja in "treta-jo," da vse teče raz bare. Igra je dobra in priporočljiva za vprizoritev ter nas spominja na naše razmere pred kakimi 30 leti.

"SNUBAČI," veseloigra v enem dejanju. 6 oseb. Igra predstavlja mlado slovensko vdovo v Ameriki, ki je za svojim pokojnim možem, ki je bil tujec, dobila precej zavarovalnine, deloma od slovenskih jednot in zvez in deloma od inšurenca. Prijateljica Fanny jo na vsak način hoče omožiti, ji zato priredi party, na katerega povabi več snubačev, izmed katerih naj bi si dvova Mara enega izbrala, kar se tudi zgodi, pa tudi Fanny dobi ženi-na zase. Igra je jako šaljiva in priporočljiva za vprizoritev kjerkoli. Izvala bo salve smehe med občinstvom.

"OJ, HISIČA OČETOVA," bo-žična igra v enem dejanju. Godi se v starem kraju, kjer se na bo-žični večer snidejo pod krov doma-čih hiše skoraj po vsem svetu razkropljeni otroci, da z roditelji zopet enkrat praznujejo skupno srečen božič. Je mična bo-žična igrice, jako ganljiva in zelo primerna za ustvariti božično atmosfero, primerna samo o bo-žičnem času.

Vse te navedene igre se izpo-sojuje z vlogami vred društvom in zvez, dramskim društvom in klubom, proti kaj zmerni odškodnini za vprizorite-ve. Vsa pojasnila se dobi pri podpisane mu, kot tudi igre.

Erasmus Gorshe,
1116 E. 72nd St.,
Cleveland, O.

Ponočni rop

Ko! — ko! — ko! Dak! — dak! — dak!

Ves kurnik se je pri priti zbu-dil. Strahovito kokodakanje ko-koši, nato klic petelina na po-moč. V pritličju so se zbudile gosi in race in so svoje glasove pridejale splošnem razburje-nju. Iz odprtih duric kurnika je sfrfotalo nekaj peresc, ki jih je strahotni truš pognal navzgor.

Stari Sultan, ki je mirno dre-mal v svoji kolibi, je leno odprl oči in zarožljaj s svojo debelo ve-rigo. Potem je poškilil na temno dvorišče in je začel koj besno lajati, da bi vsaj na ta način za-kril krivdo svoje nemarnosti.

V kuhinji kmetiške hiše se je zbudil gospodar, pograbil je, ti-pajoč v temini po nečem gorja-častem, lopatišče in je tako obo-rozen planil v spodnji obloki na dvorišče in skušal z drugo roko izmencati zaspanec iz oči. Po-srečilo se mu je odpahnuti zapah in je prav v tem hipu stopil na z mesečino razsvetljeno dvori-šče, ko se je zadal za veliko, belo kokoško, ki je vsa v grozi zle-tela iz kurnika prikazalo razpo-tegnjeno truplo roparice z dol-gim repom.

Lisica! Pa petelina drži med zobmi! Preklete! Lopata je za-svrščala skozi ozračje, se komaj

za meter za roparico odbila od ograje, zažvenketala ob loncu, ki je pozabljen stal na vogalu in se je vsaj nad tem znesla. Ubožec se je na sto črepinj raztreščil.

Medtem je lisica v elegantnem skoku planila čez nizko vrtno ograjo in izginila v senci jablan. Še na mar ji ni prišlo, da bi iz-pustila svoj plen Urno je šinila skozi odprtino v ograji in že se je njena podolgovata senca odra-žala na parobku njive, ko je tekla vzdolž gozda.

Na posestvu je vse pokoncu. Gospodar robanti iz vse dušej gospodinja jadikuje po lepem pe-telinu, mala hčerka pretaka sol-ze od strahu in gorja v blazine.

Na dvorišču se Sultan še zmeraj bori s svojo neusmi-ljeno verigo, in prestrašeni ma-ček, ki se je pravkar vrnil s svojih nočnih pohodov, stoji na slemenu lope in hrbet mu je od groze ves usločen in sleh-erna dlačica se mu je naježi-la. Ta bi že znal povedati, ka-ko je bilo, pa rajši ne bo! Vprav zdalje je prišel z njiv in je opazil roparsko lisico. Takoj se ji je izognil, pa ga je bila prekanjenka že zagle-dala. Kam pa zdaj? Kam pa drugam kot domov, kjer izlah-ka najde na tisoče skrivališč! Kakor pič je preletel kratko razdaljo do hiše in šinil skozi znano odprtino, pravi mačji smuk, v ograji. Lisica pa koj za petami! Maček je planil na steber in od tod na streho. Ali je on kriv, da se je lisica, ki ji je plen ušel, ozrla naokoli in je zagledala odprt kur-nik? Maček je nedolžen. Pa že Sultan bolj zasluži grajo! Za-ka je spal? A vse to obdrži sivočrni ponočnjak rajši zase. Gospodar bi utegnil biti dru-gačnjih misli in bi kar narav-no dejal, da je maček s svo-jim potepanjem zavedel botro v greh. In navsezadnje bi še poleno zagnal vanj.

Toda, pustimo hišo z njeni-mi preplašenimi stanovalci in pogledajmo rajši, kako je z li-sico. — Ta je pravkar izginila v sencah prvih gozdnih dreves. Zdajci počene, da dobi malce sape po divjem begu. Otrple-ga pevca je položila predse, po-zorno si ga ogleduje, ali mo-goče nima še toliko življenja v sebi, da bi začel frfotati s krili, in zadovoljno hlastne po sapo z ven molečim jezikom. Zdelalo jo je. Nobene moči ni-ma več. Jako je mršava. Tre-buh je že zdavnaj izginil, na-mesto njega so videti le seski, ki so jih ji razpotegnili njeni mladiči. Rep je skoraj ogu-ljen. Nobene sence več o nek-danj ponosni lepoti! Gobec, ki je sicer tako lepo koničast, je zdaj prišiljen in je kot bučika s črnim gumbkom smrčka.

Ljudje božji, nikar se ne ču-dite! Ona ima družino, pa še številno družino. Mož jo je za-pustil vprav tedaj, ko bi ga bi-la najbolj potrebovala. O, ti moški! In tako mora kar sa-ma skrbeti za devet lačnih gol-tancev. Ali veste, kaj se to pravi? Ne urice miru, ne griž-ljaja zase! Dan in noč išče okoli, da bi nasitila svoj dro-biž. Sebi privošči le tisto, kar se ne izplača nositi v brlog,

kakega govnača ali hrošča, ki ga je nočni hlad stresel z dre-vesa. Pa tudi tega je malo. Vse, kar je boljšega, prinaša svojim otrokom. A odkod naj jemlje? Divjačine ni toliko in je tudi ni lahko uloviti. To si more misliti samo nespameten človek, da ulovi zajca, kjerko-li se ji zahoče. Le poskusite, pa boste videli, da niti zajec ni tako neumen!

V poslednjih dneh se je spravila na mačke. Ti se po-tikajo po njivah in pridejo ča-sih tudi v gozd. Iz gozda jih je že vse pobrala, a na njivah jih je še nekaj. Jako previdni so, a njih voh je brez pomena. Celo po vetru se jim moreš približati, če le količkaj paziš. Po večini so rejeni. In neum-ni! Teči kar nič ne znajo in se v vsakem grmu skrijejo. Le to je treba paziti, da ne pride-jo na drevo. Potem kar čakaj! Ali pa da jih dobiš, preden pridejo do ograje.

Danes ji je ušel velik in brez dvoma masten maček. Le lač-no je hlastnila z zobmi po njem. Pa ji ni žal. Saj jo je maček privedel na pravljico dvorišče. Ondi je kurnik, v kurniku polno slastne perut-nine! Prav nič vabljivo ni, da si greš po svoj grližljaj k ljudem, vendar, lakota je vi-soka gospa, ki zna ukazovati. Pa se je vse dobro izteklo. Pe-telin tehta brez dvoma več ko kilogram. Kakšno veselje bo doma! Še malo počiva in po-zorno preiskuje veter, ki pih-lja sem od vasi, in nato je za-dovoljno nadaljevala svojo pot. Preskočila je globoko, zaraslo grapo in izginila v smrekovi gošči. Čez hip nato se je ko-nek duh pojavila na drugem koncu, se previdno ozrla na vse strani in je skočila dol k potoku. Tu je bilo svobodnej-e in je mogla bolje teči. Še en-krat je obstala, da je srknila nekaj kapljic hladne vode in je pri tem dobila neumno ža-bo, ki je debelih oči strmela vanjo.

Nato je spet pograbila pe-telina in je, ne da bi se še kaj ustavljala, odhitela proti svo-jemu brlogu. Ali ste že kdaj videli lisičji grad? V najgostejši gošči, na-vadno na komaj opazni vzbok-lini pod kakim starem drev-es-nem štoru, katerega korenine so že zdavnaj segnile, ima stric jazbec navado, da se uri v stavbarski umetnosti. Pa se večkrat primeri, da mu je iz-gotovljeno delo zaradi kake malenkosti zoprn in se odpra-vi kam drugam. Naša botra pa komaj čaka na tako prili-ko. Čim je stari sitnež odne-sel pete, se že ona vseli v jaz-bec. Časih se primeri, da jaz-bec tako ali tako pogine. Te-daj je njegov brlog zapuščen. Podeduje ga samo in edino le lisica. Vendar, če ni drugače, si tudi sama izkoplje prav le-po domovje.

Poglavitno je, da ima več ko en sam izhod. Kaj bi tak brlog, če ne moreš iz njega, kadar si v nevarnosti? Nič ni boljše-ga, ko da je izhod čim bolj od-daljen od poglavitnega dela brloga, da je kje lepo ob stra-

ni, kamor se lovec niti ne ozre. Naša botra ima že večje ot-roke. Videti je, da so lačni, ker pričakujejo mater pred brlogom. Dva parčka sta se od samega dolgega časa začela ruvati, tretji pa zložno vla-či staro zajčjo kost sem in tja. Neka lisička se zabava z ve-veričnim repom, ki ga meče kvišku in ga z ostrimi zobki spretno ujame.

Krog brloga so se sčasoma nabrali ostanki plena. Tu vi-diš nekaj dolgih fazanovih pe-res, kurja peresa, mačjo kost in celo nogo srne. Zgrozil bi se pogledu na to šaro. Vendar se ti ni treba prestrašiti. Po-misli, da je botra to srno že mrtvo potegnila iz zanke, da je fazan, ki je bil pozimi ob-streljen, le po eni nogi skak-ljal, in da je zajčka zadavila podlasica in je lisica dobila že izvršeno dejstvo. Njen greh ni zmeraj tako hud, kakor je vi-deti corpus delicti.

Le ijudje, ki bi radi skrili svojo krivoločnost, s katero pre-ganjajo sleherni lisičko, na-migavajo na te ostanke raz-košnih pojedin kot na dokaz, kako je naša lisica brez vsake-ga dvoma škodljiva.

Prihod matere s plenom je znak za konec vseh iger. Otro-ci obkolijo svojo hraniteljico in začno zajtrkovati. Ne bomo jih motili in bomo materi brez dvoma odpustili ta današnji greh, ki ga je prav za prav za-krivil samo oni potepuški ma-ček.

Proglas za molitev
Newyorški župan LaGuardia je izdal na vse newyorško prebi-valstvo apel, da se zbere v pe-tek, danes, 30. sept. ob 12:30 k molitvi za pet minut in prosi Bo-ga, da se ohrani mir v Evropi.

MALI OGLASI

SEDAJ DOBITE

okusne riževe in krvave klobase in tudi najboljše suhe klobase. Riževe in krvave po 5c komad. Novo kisle zelje 3 1/2 funt. Sveži vampi po 7 1/2c funt. Se priporoča

MATT KRIZMAN
1132 E. 71st St.
1133 E. 68th St.

COMPARISON SALE

for
FRIDAY — SATURDAY
Fresh Roll Butter, lb. 27c
Selected No. 1 Eggs,
doz. 25c
New Cornmeal,
5-lb. sack 15c
New, Dried Roman
Beans, 4 lbs. 27c
New Barley, lb. 5c
Golden Yellow
Bananas, lb. 5c
Fresh Swift's Weiners, lb. 19c
Fresh Swift's Big
Bologna, lb. 15c
Fresh No. 1. Pork
Sausages, lb. 19c
Wisconsin No. 1, Brick
Cheese, lb. 17c
SPECH FOOD STORE
1100 E. 63rd St.

Dve sobi
jako čedni se oddasti dvema po-štenima fantoma. Vprašajte na 696 E. 160th St. (231)

Lepa prilika
se nudi onemu, ki želi kupiti do-bro in prometno slaščičarno in grocerijo. Zraven filmskega gledališča, blizu cerkve in šole. Cena samo \$1,200. Za nekaj se-tudi počaka. Poizve se na 767 E. 185th St. Edward Kovač, Tel.: KENmore 5030. (Sept. 30, Oct. 3.5)

Naprodaj je hiša
za dve družini, štiri sobe za vsa-ko, tudi podstrešje je pripravno za stanovanje. Garaža za dva avtomobila. Velik lot in mnogo sadnih dreves. Blizu šol in uli-čne železnice, v bližini E. 140th St. in Lake Shore boulevarda. Ce-na je samo \$4,200.00. Vprašaj-te pri Steve Rogulich, 1042 E. 176th St. Tel. KENmore 4863-J. (230)

Domače klobase
Imamo riževe in krvave, 6 za 25 centov. Tudi izvrstne mesene klobase. Zmerna cena. Vse je zelo sveže. Pošljamo tudi po po-šti. Blago je vse lepo čisto. Se priporočamo.
Victor in Josephine Kosič
951 E. 69th St.

POZOR!
GOOD TIME CAFE
6702 St. Clair Ave.
V petek večer bomo servirali ribjo pečenko, v soboto pa fine domače klobase s kislim zeljem. Igrala bo tudi izvrstna godba tri večere, tako da boste imeli prav dobro za-bavo. Tudi nagrada se bo oddala, kdor bo srečen, in sicer v soboto in nede-ljo. Na svidenje!
VIKTOR IN JOSEPHINE KOSIČ.

Hiše naprodaj
Hiša 5 sob, kopališče, klet, ve-lik lot blizu Payne Ave. in 49. ceste. Cena samo \$1200. Hiša 8 sob, kopališče, furnez, škrljeva streha, na Hough in 59. cesti. Cena \$2750. Takoj \$275. Hiša 9 sob, za dve družini, furnez, kopališče, garaža, na St. Clair in 68. cesti. Takoj \$275. Cena je \$2750.

Hiša 7 sob, škrljeva streha, na St. Clair in 82. cesti. Cena \$3000. Polovico takoj. Hiša 10 sob, moderna, za dve družini, severno od St. Clair in E. 118th St. Je veljala \$10,000. Posest-vo se mora prodati za \$5300. Dohodki \$80 na mesec. — McKenna, 1385 E. 55th St., Tel.: MU 4285. (230)

PRIJAZNO VABILO
Naznanjamo, da bomo v petek servirali izvrstno ribjo pečenko. Se prav prijazno priporočamo vsem znancem in prijate-ljem, da nas v petek več-er obiščejo v obilnem številu. Igrala bo tudi iz-vrstna godba.

In seveda boste dobili izborno svežo pijačo, da boste zadovoljni. Se vljudno priporoča
MRS. FRANK SKUFCA
4017 St. Clair Ave.

NAŠE POSEBNOSTI
Govedina za pečenje, ft.....20c
Riževe in krvave klobase,
komad 5c
Sladkor, 25 ft \$1.19
Domače kisle zelje, ...3 ft. 10c
Koruzna moka, ...3 ft. 10c
Navy beans, ...3 ft. 10c
Assorted cookies, ft 17c

Se vljudno priporočamo vsem gospodinjam.
LOUIS OSWALD
17205 Grovewood Ave.

PRIJAZNO VABILO
Nocoj se bo pri nas ser-viralo ribjo pečenko, v soboto pa okusno koko-šjo večerjo. Oba večera igra dobra goba. Se toplo priporočata
MR. in MRS. FRANK RANT
6802 St. Clair Ave.

Sprejme se
fante na hrano, ali se pa odda tu-di soba. Vprašajte na 1083 E. 67th St. (230)

Radio slika iz Londona, ki kaže prihod francoskih ministrov v London k razgovoru radi česko-nemške krize.

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

—Kako je Nataliji?

Zdravnik se je oboje vedel, ni vedel, ali mu naj pove, da je Natalija ušla v nastopu tifuzne blaznosti.

Konečno se odloči da bo molčal.

—Zakaj naj mu zadam bolečino, ko ji itak ne bo mogel pomagati?

—Natalija je še težko bolana, — odvrne on, — toda upam, da bo ozdravela.

—Ne bi odšel, ko ne bi vedel, da se nahaja Natalija pri tebi v dobrem zavetju.

—Čas je, — reče Simonovna.

—Blagor vam, Bojanovski, — reče Beloj, — vi se vračate v svet, videli boste zopet ljudi, ki so na višji stopnji, kot žival. Toda jaz ostanem tukaj v tej puščavi. Nikdar se mi ne bo nasmejala sreča vrnitve.

Oba sta si še enkrat stisnila roki. Konečno se Bojanovski s solznimi očmi odtrga in skoči na voz.

Simonovna zgrabi za vajeti in zamahne z bičem.

Dolgo še je stal doktor Beloj in gledal za vozom.

Nato se odstrani, da se na samotnem grobu ob cesti razjoče in olajša svoje srce.

Strup

V hiši vdovice Bojanovske je vladal velik nered.

Zaboji in kovčki so stali v sredi sobe in pohištvo je bilo premaknjeno, zastore so vzeli z oken, a po sobah so hodili ljudje z zaboji na hrbtih.

Vdovica Bojanovska se je selila.

Selila se je v "hišo strahov." Bila je zelo vznemirjena. Ona vstane in se spreha pa sobi.

Borila se je z neko odločitvijo.

—Mora biti, — reče ona. — Predno zapustim to hišo, moram videti njeno mrtvo truplo. Ne morem peljati blaznice v svoj novi dom. Ona mora umreti, pa naj trohni v kleti.

Govorila je o nesrečni materi Bojanovskega, ki jo je imela zaprt v kleti, ki je branila gledati dnevno svetlobo.

Toda Fedora je bila preveč strahopetna, da bi sama izvršila umor. Groza jo je bila tega, da bi si omadeževala bele roke z umorstvom. Če tudi bi ji bilo mogoče s strupom, ki ga je dobila od stare vražarice Valloni, da jo hitro in neslišno umori.

Imela je dovolj denarja, da najame morilca. Toda komu naj se zaupa?

To so bile misli, ki so jo mučile.

Pred njenimi vratmi se je razlegalo vpitje delavcev, psovnanje in smeh. Med temi bi gotovo našla koga, ki bi ji za denar napravil umorstvo. Toda vsi so ji bili neznani. Ne, Fedora se je spomnila nekoga za katerega je mislila, da je siguran.

Fedora se je odločila, da poveri umorstvo svoji sobarici Leoniji.

Ona je blaznico že poznala. Prinašala ji je hrano in jo negovala. Vedela je, da umora ne bodo nikdar odkrili, ker se ni nihče brigal za starko.

Vendar jo je neki notranji glas opominjal, naj se ne posluži Leonije. Spomnila se je, da je zadnje dni opazila v njenih očeh sovraštvo.

Ako je bila Leonija njena sovražnica, potem bi padla s tem umorom popolnoma v njene roke.

Toda ne, ni se je treba bati! Ako Leonija stori umor, potem se bo čuvala izdati tudi le eno besedo.

A če ji Leonija zahtevo odbije, ji ne bo mogel nihče dokazati, da ji je kaj takega predlagala. Ne more se dokazati, kar se godi med štirimi očmi.

Fedora Bojanovska se je odločila; ona pozvoni in kmalu vstopi Leonija.

—Pridi bližje, draga Leonija! — pravi Fedora. — Povedati ti hočem nekaj važnega.

Lepe temne oči sobarice jo pogledajo.

—Ti veš, draga moja Leonija, — nadaljuje Fedora, — kako me boli usoda nesrečne matere mojega ubogega moža. Ona je blazna, a zdravniki trdijo, da ne bo nikdar ozdravila.

—V zadnjem času so se pokazali znaki, da se bo bolezen grozno poslabšala. Nekega dne bo padla v strahovit napad, zvijala se bo v krčih in počasi umirala v najstrašnejših mukah.

Fedora je govorila te besede z usmiljenjem. Ona si zakrije oči z rokami ter nadaljuje:

—Takšne usode ta uboga, nesrečna žena ni zaslužila. Dolgo sem premišljala, pa sem

se odločila, da jo osvobodim vseh teh groznih muk.

—Ozdraviti je ni mogoče. Edino kar ji lahko želimo, je hitra, blaga smrt. — Pridi bližje, Leonija, povedala ti bom, za kaj sem se odločila.

Ona potegne svojo sobarico k sebi v naslonjač, kot da je njena prijateljica.

—Ali ne misliš tudi ti tako, Leonija, da bi bila to samo človekoljubnost, ako bi skrajšali umobolni starki življenje?

Začudeno gleda Leonija svojo gosudarico. Ni razumela, ali ni hotela razumeti, kar ji je govorila vdovica Bojanovska.

—Ali ne bi bilo dobro, Leonija, da bi imeli sredstvo, s pomočjo katerega se starka nekega jutra ne bi več prebudila? Ne bi se ji bilo treba dalje mučiti!

Hinavka dvigne oči k nebu, kakor da bi hotela poklicati neko višje bitje za pričo njegovega poštenega mišljenja.

Solze, resnične solze so ji tekale po obrazu. Leonija je samo trenutek sumila, da je njena bol resnična. Toda nato spozna mrežo, v katero jo je hotela gospodarica najeti.

Spoznala je, da jo je hotela vdovica najeti kot morilko.

Ona zadržti. Leonija priseže v tem trenutku, da bo prepričala ta zločin. Odločila se je, da bo navidezno sprejela gospodaričin predlog: hvalila je Boga, da je Fedora poverila njej izvršitev tega zločina, ker bi drugače brez dvoma Bojanovskijeva mati umrla.

—Torej, draga Leonija, — nadaljuje lepa vdovica, — kaj si postala tako zamišljena? Če vse dobro premisliš, boš spoznala, da nima uboga starka boljše prijateljice, kot sem jaz. Ali bi se ti raje mučila in trpela, mesto da izbereš hitro in blago smrt?

—Raje bi umrla, — odvrne Leonija, strinjajoč se navidezno z Fedorinim načrtom.

—Privošč torej ubogi starki ono, kar si sama želiš! — reče Fedora. — Toda, kaj koristi, da prosimo Boga, da jo vzame hitro in brez bolečin k sebi? Bog naju ne bo uslišal in nama radi tega ne preostane nič drugega, kakor da same izvršiva delo!

—Kako mislite to, milostljiva gospa? — vpraša Leonija. — Kako to mislim, norica? Kaj ali me nikakor ne moreš razumeti?

Ona se dvigne in obstane s prekrizanimi rokami na prsih pred Leonijo.

—Najboljši zdravnik je 'oni, — nadaljuje ona šepetaje, — ki se briga za blažen konec bolnika, ko vidi, da mu zdravniška znanost ne more več pomagati. Midve bova storili isto.

Ona se nagne k Leoniji ter ji zašepetaje: — Dali bova starki prašek, ki jo bo uspaval v sen, iz katerega se ne bo nikdar več prebudila.

Leonija iztegne roki, kakor da bi se hotela nečesa obraniti.

—Kaj hočete storiti? — vzklikne. — Če tudi vas sili vaše usmiljeno srce, da to storite, vendar se bodo našli ljudje, ki bodo to drugače smatrali.

—Drugače? — odvrne lepa vdovica in zmigne rameni, — kako bi mogli to drugače imenovati?

—Umor! — reče deklica šepetaje.

Fedora zarudi. Ta kratka beseda jo je zadel kot udarec po glavi.

—Umor? — spregovori ona zmedena in prestrašena. — Ali misliš res, Leonija, da so takšni norci, ki bi smatrali to za umor?

Lepa vdovica je jezno mrmrala te besede.

—Neumnost! — je rekla. — Jaz delam dobro delo, a ne umor.

Kdor ubija, hoče oropati ali se maščevati nad človekom, ki ga sovraži. Toda jaz ljubim to ženo, ona je mati mojega mo-

žja, mojega ubogega nesrečnega moža, ki ga obžalujem iz dna svoje duše. Ne, ne, to ne more biti, da bi se kdo našel, ki bi to dobro delo imenoval umor.

—In dalje, — pristavi tiho, — ljudje vedo samo to kar se jim obesi na nos. A o tem ne bi imel nihče niti pojma. Saj se nihče za njo ne briga. Vsi prijatelji in sorodniki te blaznice so umrli! Samo mi dve, Leonija, veva, da še starka živi. Leonija pokima, kakor da je prepričana o resničnosti njenih besed.

Lepa vdovica je z zadovoljstvom opazovala uspeh svojega prepričevanja.

Sedaj je mislila, da je pridobila Leonijo in po tem so ji odprte vse poti do cilja.

—Rekla si mi nekoč, otrok, da ti ugaja moj veliki briljantni križec, — reče Bojanovska, — in jaz vem, da bi dala ti mnogo za to, da bi lahko prišla v posest tega križca.

—Ah, križec! — vzklikne

Leonija z nenaravnim navdušenjem. — Kako je lep, kako je krasen!

Fedora stopi odločno k mizici iz marmorja, na kateri so bile njene dragocenosti.

Ona jo odpre in vzame izmed množice draguljev, dijamantov, biserov in rubinov velik križec od briljantov.

—Evo, Leonija, — ta križec je od sedaj tvoj!

—Moj? — vpraša Leonija jecljaje. — Milostljiva gospa, tega jaz ne morem sprejeti.

—Saj ti ga sedaj tudi ni treba sprejeti, — odgovori lepa vdovica Bojanovska, — ti ga boš dobila še le tedaj, ko ga boš zaslužila.

—Zaslužila? Govorite jasnejše, milostljiva!

Fedora jo pritisne nežno k sebi.

—Ali smem jasnejše govoriti? Ali smem res? In ti boš molčala deklica?! Ali mi prisežeš?

—Prisegam. (To Be Continued)

Mesto Komotau na Čehoslovaškem, ki je pod obsednim stanjem. Mesto se nahaja v okraju sužetskih Nemcev. Tukaj je prišlo že do več pobojev med Čehi in Nemci.

Dr. Karel Brejška, poslanik Čehoslovaške v Zed. državah, je v svojem uradu v Washingtonu neprestano pri delu, ki prinaša poročila o razmerah v Evropi.

Dva češka vojaka v popolni bojni opremini. Češka pehota je opremljena z najmodernejšim orožjem in se lahko kosa v izurjenosti z vsako drugo armado.

Mussolini je govoril v Trstu zbranim fašistom, ter grmel, da bo stala Italija zvesto ob strani Nemčije v češko-nemški krizi.

NEW 1939 ZENITH

HAS EVERYTHING including a LOW PRICE

Sensational RADIORGAN

Transcontinental "Tip-Touch" Tuning

World Wide Reception

7 S 363 \$69.95

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

JOHN SUSNIK in JERRY BOHINC, lastnika

6104 St. Clair Ave. 6119 St. Clair Ave.

819 E. 185th St.

USE ZENITH TUBES AND ANTENNA FOR BEST RESULTS

KONCERT VADNALOVIIH

V NEDELJO 2. OKTOBRA 1938

v Slovenskem delavskem domu, Waterloo Rd.

Pričetek ob treh popoldne, zvečer ples

Vstopnina h koncertu in plesu 50c

Samo za ples 25c

Vabilo! Vabilo! Vabilo!

na

DRUŽABNI VEČER s plesom

katerega priredi

PODRUŽNICA ŠT. 18 S. Ž. ZVEZE

V SOBOTO VEČER 1. OKTOBRA

V KUNČIČEVI DVORANI, WATERLOO RD.

Cenjeno občinstvo od blizu in daleč, kakor tudi sosodne podružnice ste prav iskreno vabljeni, da nas posetite. Izvrstna godba, fina postrežba, dve lepi nagradi. Vas prijazno vabi

ODBOR.

WOLFF HEATING CO. Telefon: GLENNVILLE 9218

AMERICAN RADIATOR PRODUCTS

največji clevelandski razpečevalci

Vroč zrak, para, gretje z vročo vodo in ventilacijski sistem instaliran.

F.H.A. odplačila—3 leta za plačati

Nobenega plačila takoj.

Proračun zastoni. — Sprejemamo naročila izven mesta.

Popravila in razni deli znižani v ceni.

Vprašajte za našega slov. zastopnika.

715 EAST 103rd STREET CLEVELAND, OHIO

Cimperman Coal Co.

1261 Marquette Ave.

HENDERSON 3113

DOBER PREMOG IN TOČNA POSTREŽBA

Se priporočamo

F. J. Cimperman
J. J. Frericks

TRERUŠNE PASOVE IN ELASTIČNE NOGAVICE

izdelane v polni zalogi. Pošiljamo tudi po pošti.

Mandel Drug Co.
15702 Waterloo Rd. Cleveland, O.

ZAKRAJSEK FUNERAL HOME, Inc.

6016 St. Clair Ave.

Telefon: ENDICOTT 3113

Ignac Slapnik, st.

CVETLIČAR

6102 ST. CLAIR AVE. *

HENDERSON 1126

SLOVENSKO PODJETJE

BLISS ROAD COAL & SUPPLY CO.

Najboljši premog in drva.

Pokličite KEMORE 0608

22290 ST. CLAIR AVE.

LOUIS OBLAK

TRGOVINA S POHIŠTVO

Pohištvo in vse potrebščine za dom.

6612 ST. CLAIR AVE.

HENDERSON 2978

VLOGE v tej posojilnici

zavarovane do \$5000 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Sprejemamo osebne in družinske vloge

Plačane obresti po 3%

St. Clair Savings & Loan Co.

6286 St. Clair Ave. HEND. 5670